

ORTA DÜZEYDE ZİHİNSEL YETERSİZLİK

Fiziksel Gelişim Özellikleri:

Orta düzeyde zihinsel yetersizliği olan çocuklardan fiziksel gelişim ve hareket alanlarında normal yaşlılarından pek farkları yoktur ancak büyük ve küçük kas gelişimindeki gerilikten dolayı beden eğitimi hareketlerinde, ritmik gösterilerde, top atma ve tutmalarda, kalem tutma ve el becerisi gerektiren faaliyetleri yapmada normal yaşlılarına göre gerilik ve yavaşlık gösterirler.

Büyük ve küçük kas gelişimindeki geriliğe rağmen bu gruba giren çocuklar oldukça iyi bir fiziksel güce de sahiptirler. Bu fiziksel güçleri pozitif yönler (sportif faaliyetler, oyun vs.) kanalize edilmediği zaman olumsuz yönde kullanarak saldırgan eğilimlere dönüşebilir.

Dolayısıyla zihinsel engeli yanında davranış ve uyum bozukluğu ile karşımıza çıkabilirler. Bu nedenle okulda mümkün olduğu kadar normal yaşlıları ile birlikte sportif faaliyetlere (yüzme, atlama, koşma, top oynama gibi) ve oyun becerisi geliştirebilmesi için oyunlara katılmaları gerekmektedir.

Zihinsel Gelişim Özellikleri:

Akademik kavramları geç ve güç öğrenirler.

Soyut kavramları, terimleri ve tanımları çok geç ve güç anlarlar.

Dikkat ve ilgileri kısa sürelidir, çabuk dağılır.

Kısa süreli bellekleri zayıftır.

Genellikle konuşmaya geç başlarlar.

Genelleme yapamazlar.

Kazandıkları bilgileri transfer edemezler.

Zaman kavramı geç ve güç gelişir.

Sosyal Gelişim Özellikleri:

Sosyal olgunluk ve becerilerde normal yaşlılarına göre gerilik gösterirler. Bu nedenle daha çok kendi yaş grubu ile değil, kendinden küçük çocuklarla arkadaşlık edip, oyun oynarlar. Mümkün olan her fırsatta yaşlıları ile ilişki kurmaları sağlanmalıdır.

Yakın çevredekilerle kolay dostluk kuramazlar. Kurdukları dostlukları uzun süre devam ettiremezler. Kolayca küser ve dostlukları bozarlar ve yalnızlığı tercih etme eğilimindedirler.

Sosyal ilişkilerinde grupta daima başkalarına tabi olma eğilimindedirler.

Sorumluluk almaktan çekinirler. Oyun ve toplum kurallarına uymakta zorluk çekerler. Kuralları güç oyunlara ve sosyal faaliyetlere katılamazlar. Kuralları bu çocukların

anlayacağı ve uyacağı seviyede basitleştirmeli ve bu tip faaliyetlere başarılı etkin katılımları sağlanmalıdır. Oyun içinde karmaşık olmayan roller verilmelidir.

Bu çocuklar bazı alanlarda özellikle olumlu ve olumsuz davranış geliştirmede öğretmenlerinden çok yaşıtlarından bilgi ve beceri kazanırlar. Bu nedenle sınıflarda eğitim-öğretim süreci içinde normal yaşıtları ile ilişki kurmaları sağlanmalı, bu özellikleri gösteren çocukların kendi aralarında gruplaşarak birbirlerinin olumsuz davranışlarını pekiştirerek, yeni olumsuz davranışlar geliştirmelerine ve sınıf içindeki diğer çocuklar tarafından dışlanmalarına izin verilmemelidir.

Duygusal Gelişim Özellikleri:

İlköğretim yıllarında tüm öğrencilerden beklenen en önemli gelişim görevleri; okuma, yazma, temel aritmetik gibi akademik beceriler ve oyun becerisi kazanmalarındır.

Zihinsel engellilerin daha önceki yaşantılarındaki başarısızlıklar yeni beceriler öğrenmelerinde isteksizlik ve güvensizlik yaratır. Bir yandan bu isteksizlik ve güvensizlik diğer yandan algılamadaki yetersizlikleri okulda kendilerinden beklenen becerileri kazanmalarında güçlük yaşamalarına neden olmakta, böylece yaşanan yeni başarısızlıklarda çocukların benlik kavramları olumsuz yönde etkilenmektedir.

Bu çocukların kendileri hakkında olumlu duygular beslemeleri için; çıtayı doğru yüksekliğe koyarak kendilerinin başarılı hissetlerini sağlamalı ve her başarıları sonunda olumlu geri bildirimlerde bulunmalıyız.

Ayrıca çocukların zayıf yanları üzerinde değil güçlü yanları üzerinde durarak sınıf içi etkinliklerde küçük görevler vererek bu çocukların olumlu benlik kavramı geliştirmelerine yardımcı olabiliriz.

Bu çocukların olumsuz benlik kavramı geliştirmelerinde bebeklik döneminde annenin zihinsel engelli bir bebeğe sahip olmaktan kaynaklı reddedici tavırları güvensizlik duygusunun gelişmesine neden olmaktadır.

Cinsel Gelişim Özellikleri:

Zihinsel yetersizliği olan çocukların cinsel gelişimleri aynı gelişimsel özellikteki çocuklardan farklı değildir. Genellikle zihinsel engellilerin cinsellikle ilgili davranışlarının daha ileri düzeyde olduğu sanılmaktadır.

Bu durum bu çocukların cinsel içerikli davranışlarının iyi denetleyememelerinden ve başka hiçbir alanda kabul görmemeleri sonucu ergenliğe girdiklerinde cinsellikleri ile kabul görmeyi istemelerinden kaynaklanmaktadır.

Ergenlikte zihinsel engelli çocuklar vücutlarındaki değişikliklerin de etkisiyle çevreleri tarafından kabul görme isteğiyle kendilerini cinsel obje olarak kullandıрма

eğilimindedirler. Bu noktada çocuklara düzeylerine uygun cinsel eğitim verilmesi ve bu eğitimde olumsuz davranışın cezalandırılmasından çok olumlu davranışın örneklenmesi büyük önem taşımaktadır.

Ne Yapabilirler?

- *Kendi öz bakımlarını yapabilirler
- *Yaşadıkları kentte ulaşım araçlarını kullanabilirler
- *Temel gramer kurallarına uygun konuşabilirler, günlük konuşmaları rahatlıkla yapabilirler
- *Telefonu, yazılı iletişim araçlarını rahatlıkla kullanabilirler
- *Başkaları ile işbirliği yapabilirler, temel toplumsal kuralları bilirler ve uygularlar
- *Alış-veriş yapabilirler, parayı kullanabilirler
- *Karmaşık beceri gerektirmeyen, hayatlarını devam ettirebilecekleri işlerde çalışabilirler
- *Basit yemekleri ve günlük ev işlerini yapabilirler
- *İşlerinde sorumluluk alabilirler

Ne Yapamazlar?

- *Şehirlerarası dolaşamazlar
- *Özel eğitim desteği ile ilköğretim programını bitirebilirler ancak yaşlarından daha geri beceri kazanabilirler
- *Eğitimleri uzun ve sürekli tekrara dayalıdır
- *Soyut ve felsefi kavramları anlayamazlar
- *Anlatımları basittir
- *Fikir belirten yazı yazamazlar
- *Yüksek beceri gerektiren işlerde başarılı olamazlar
- *Karmaşık planlama, dikkat ve düzenleme gerektiren etkinlikleri sürdürmezler
- *Sorumluluk aldıkları önemli görevlerde yardıma ihtiyaç duyarlar.